

Za izdavača:
Vladimir Manigoda

Urednik:
Ivan Isailović

Prevod:
Josip Osti

Lektura i korektura:
Kontrast izdavaštvo

Dizajn korica:
Dragana Nikolić

Prelom:
Ivan Isailović

Štampa:
F.U.K. d.o.o. Beograd

Tiraž:
1000

Izdavač:
Kontrast izdavaštvo
Terazije 35, Beograd
info@kontrastizdavastvo.rs
kontrastizdavastvo.rs
www.glif.rs

SREČKO KOSOVEL

INTEGRALI

*Preveo sa slovenačkog
Josip Osti*

KONTRAST
Beograd, 2025.

MEHANIČARIMA!

(Mehaničari i šoferi!)

I

Mehanika ne može umrijeti jer nema duše. Paradoks je mehaničaru nerazumljiv jer prevazilazi mehaničke zakone. Paradoks je skok iz mehanike u život. Paradoks je živ poput elektrike. A elektrika nije mehanička. **ZATO NE BUDIMO MEHANIČKI, NEGO BUDIMO ELEKTRIČNI.**

II

Spoj električnih žica prouzrokuje iskru. I spoj mladih vrsta prouzrokuje iskru. To je električni plamen. Za mehaničare je opasan jer prouzrokuje kratki spoj i spali mehanizme. Kratak spoj spali mehanizme. Dolazimo da uništimo mehanizme. Čovjek-stroj bit će uništen. Plakajte: **ČOVJEK-STROJ** bit će uništen!

III

Od gromobrana nema koristi. Grom mora zapaliti dušu. Neka udari u nju, neka je spali! Moramo uništiti sve mehanizme. Rat smo objavili svim mehanizmima! To je prva objava rata u državi SHS. Objavljena je u Sloveniji. **RAT SVIM MEHANIZMIMA!**

IV

Sviće! Osjećate li to svjetlucanje? Ni svjetova nema više, ni naroda, ni čovječanstva. Jedan čovjek stoji nasred

svijeta, samo jedan čovjek, bijelim trnjem krunisan. A nad njim srebrna oreola čovječanstva. (Je li bila oluja i smrt sama?) Jedan čovjek je i svi koji stoje oko njega samo su njegova različita lica. Je li rudar ili kožar ili nosač ili seljak ili službenik ili pisac ili intelektualac ili prosjak, ne mogu raspoznati. Je li Slovenac ili Nijemac ili Rus ili Francuz, ne znam, samo jedno znam, da mi je strašno drag taj čovjek, bilo ko da je, šta god da je. Ne znam ko je, šta je, za mene je dovoljno samo jedno: **VOLIM GA!**

V

Novo čovječanstvo se diže. Šta, dolazi li iz nizija! **BILO JE PONIŽENO!** Šta, dolazi li s dna? **OBEŠČAŠĆENO JE BILO!** Šta, dolazi li s olujom i gromovima? **TLAČENO JE BILO!** Samo jedno je... da dolazi, da samo dolazi! Šta, dolazi li preko leševa? Moć života je u njemu. Moć koja prkosi smrti. Otvorite prozore! Olujni zrak dolazi u sobu, novo ozračje nastaje, puno ozona, puno krepkog zdravlja! (Ozon dolazi od borova!) Otvorite prozore, otvorite vrata: **Novi čovjek dolazi.** Svi mehanizmi moraju umrijeti! **Novi čovjek dolazi!** Poklonite se njegovoj patnji, kleknite pred njegovim poniženjem, pozdravite njegovu snagu. (za njega je bila patnja – radost, poniženje – uzdizanje, snaga – uskrснуće.) *Svi mehanizmi moraju umrijeti!* **NOVI ČOVJEK DOLAZI!**

VI

Dozvolite da ga pozdravim i ja!

*Tomaj na Krasu
juli 1925.*

1

RIME

Rime su izgubile svoju vrijednost.
Rime ne uvjeravaju.
Jesi li čuo trenje kotača?
Pjesmo, budi trenje boli.

Kamo s frazama, dragi govorniče!
Smjestite fraze u muzeje.
Vaše riječi moraju imati trenje
kako bi zgrabile ljudska srca.

Sve je izgubilo svoju vrijednost.
Bijelo more proljetne noći
razlijeva se po poljima, vrtovima.
Slutnja budućnosti prolazi pored nas.

JESENJE TIHO

Jesenje tiho je u meni
i vani. Lijepo,
ma našto pomislio.

Mnogo me posla čeka.
Nije li to veselo?

Ne borim se
za status počasnog građanina
u ljudskom društvu,
nego
za njega
u svijetu lijepoga
i pravednoga.

Što je radost?
Želja za životom.
Radovanje životu.
Što će nam priznanje!
Za korak sam bliže životu
u koji moram utisnuti
svoje znamenje.

KONS: MAČKA

Mačka je skočila kroz prozor.
Skočila je na klavir.
Zasvirala je i začudila se:
Kada skačem, klavir pjeva.
Ja sam bio u susjednoj sobi
i mislio sam da duh svira.
Ali još jednom je udarilo
i mačka je skočila
kroz prozor.

Kuda ide novi pjesnik,
svuda se odaziva klavir.
Ali nitko ga ne ometa
kao mačke.
Cijeli svijet je začuđen: Taj čovjek
je luda.
Ili pjesnik.
I SVI SLUŠAJU NJEGOVE
KORAKE koji pjevaju kao na klaviru.

EVAKUACIJA DUHA

Duh u prostoru.
Požar oluja razgara tamu.
Duh gori u prostoru.
Rasijava magično svjetlo.
Zeleni prozori osvijetljenog
brzovlaka na vijaduktu.
Sam gorim i sebi svijetlim;
slijepi osjećaju samo elektriку
mog svjetla, ne vide sjaj.
A svi drhture poput mene,
kao u smrtnoj omami.
I ne znaju da je to drhtaj
krila koja se žele raširiti,
rasplamsati poput zlatnog ognja u noć.
I proklinju policajce sunca
koji spavaju noću
poput malograđana.
A svi ljudi spavaju noću
i ne osjećaju magična otkrivenja
što sjaje u meni iz mene.
Ljudi su evakuacija duha.
Anomalija psihologije.

KONS: **ABC**

Ostani hladno, srce!

Cinik.

Transformator.

Orijent-ekspres za Pariz na vijaduktu.

Okovi na rukama.

Automobili jure.

Ja ne mogu.

Moja je misao-elektrika
u Parizu.

Vonj lijekova s klinika.

Fuj –

Pluj, podcjenjuj.

Fuj, fuj, fuj!

MISTIČNO SVJETLO TEORIJE

Mistično svjetlo teorije.
Živim u bijedi.
Pojam sunčeve energije.
Vol se gleda u vodi,
ali ne razumije svoju sliku.
ASOCIJACIJA?
Politika umire.
Ostali ožalošćeni.
Živo vapno.

ADMIRAL

Admiral.

Chesterton! Četvrtak.

Temza svjetluca.

“Moguće da ljudi nisu
samo majmuni, nego su
možda i magarci.”

– Upravo ga vidim. –

“Čak ga i čujem.”

Predavanje.

Kuhinja uvečer.

Zatišje.

Temza svjetluca.

Lonac meda.

Konac.

Točka.

OTVORITE MUZEJE!

Otvorite muzeje!
Otvorite muzeje!
Europom več plaše
mrtvací – ideje.
Otvorite muzeje
za nacionalizam,
za mrtve ideje.
Otvorite grobnice!

R. I. P.!

SUNCE SE SMIJE

Sunce se smije mrtvacima:

Vi

s bolnim licima

i s bolnim srcima,

s usnama vrelim

što pjevaju

svetoj Pravdi.

Kruti asketi

u modrim kaputićima,

s mišlju, čvrsto

u budućnost uprtom,

i s rezignacijom

u crnim očima.

Ja sam raskoš.

NA PIRAMIDI

Poput mrtvaca u mramornom grobu.

U srcu ljudi zlatni su dolari.

Oči nas peku od pepela.

Elektromotor

zuji, zuji, zuji

po mojim zubima.

Vatra pod stijenom gori, gori,
gori.

Socijalizacija zlatne produkcije.

Kraj razvoja.

Kraj, o čovječe!

O čovječe!

Čovjek sa zlatnim srcem
stoji
na bijeloj piramidi.